

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjütányosabb számításal, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1035. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

A falusi gazdakörökről.

A föld ára napról-napra emelkedik: a szabaddkézből eladás alá kerülő földdarabokra, egymásra ígérő vevők jelentkeznek; földműves polgártársaink körében fokozódik a terjeszkedésre való törekvés, mi versengést idéz elő az ingatlanok megszerzésében.

Megnyilvánul ebben a törekvésben, ebben a versengésben a népnek a hazai földhöz való ragaszkodása, buzdításul szolgál a kölcsönöknek könnyebb megszerzése és a pénznek általános olcsóbbodása. Ha a föld gazdasági értékének helyes meghatározására az elérhető haszonbéréket érték-mérőül elfogadjuk és a forgalmi árakat a földhaszonbérékkel szembeállítjuk, az eredmény az, hogy figyelmen kívül hagyva a földtulajdonos által viselt közterheket — a haszonbér a forgalmi ár 4%-nál alig nagyobb, de 5%-ot nem haladt meg, földműves polgártársaink panaszkodnak, hogy a föld jövedelme szűken fizeti meg a munkát, s ha a földekért mindamellett oly magas árakat fizetnek, oda vezetendő vissza, hogy néptünk nem ismervé a befektetés helyes módját, a gazdaság

jövedelmének okszerű gazdálkodás által elérhető fokozását: a könnyebb megélhetés feltételeit, az anyagi boldogulást egyedül a nagyobb területen való gazdálkodásban keresi.

Nem lehet elvitatni, hogy egyes községekben, különösen okszerűen kezelt uradalmak közelében fejlődött egyes kisgazdák gazdálkodása, értékben emelkedett a gazdasági állapotok minősége; de nagy általánosságban hiányos a gazdaságok felszerelése, gyengék, kevés értékűek az igavonók, — kevert fajú s száma nézve csekély a szarvasmarha állomány; a vetőmagvak felfrissítésére, megisztítására nem fordítanak gond. Általában a kisgazda az emelkedő közterhek és igények aránytalan fokozódása mellett, ma is úgy gazdálkodik, mint apától látta, már pedig megfelelő gazdasági eszközök nélkül, silány igavonókkal a földet jól megmunkálni nem lehet, a gondosan meg nem tisztított vetőmag gazt terem, csekély számú marhaállomány után a földekből kivont táperő nem pótolható.

Nem vádként hozzuk fel ezeket a kisgazdák ellen, rámutatunk ezen jelenségekre s hozzáteszük, hogy

természetesnek találjuk, hogy a kis birtokon való gazdálkodás belterjesebb irányban nem fejlődött. Természetesnek találjuk azért, mert a kisgazda nem olvas szaklapokat, szakkönyveket, melyekből a gazdálkodás fejlődéséről tudomást szerezhetne, — nem látogat kiállításokat, nem hallgat felolvasásokat, melyekből ismereteit gyarapíthatná, — nem tagja egyesületeknek, melyek a kisgazda gazdálkodásának fejlesztésével foglalkoznak és végül nincs olyan szervezet, mely a kisgazda munkálkodásának irányításával foglalkozik s a tőkének a gazdaságban való jövedelmező befektetésére megtanítaná.

Maga a földművelésügyi kormány sokat tett a kisgazda érdekében. Földműves iskolákat, baromfitenyésztési képző iskolákat állított fel, minta paraszt-gazdaságokat szervez és az állattenyésztési, tejgazdasági, szőlőszeti felügyelőségek mind olyan intézmények, melyeknek hivatása, rendeltetése a kisgazda gazdálkodásának fejlesztése. De a földműves iskolákból kikerülők legnagyobb része kizárólag csakis a nagyobb gazdaságokban igyekszik szolgálatot keresni és ismereteit nem hasznosítja a saját gazdaságában a köz

TÁRCZA.

Flóra emlékkönyvébe.

Régi idők . . . régi képek . . .
Oly kedvesek, olyan szépek
Madárdaltól zengő bongó tájak
Oly jól esik emlékezni rájuk.

Bájos lényed, kedves képed
Soh' se láttam olyan szépet,
Ha megvillant szép szemed sugára
Édes búval tekintetem rája.

Bájos asszony! Ma nagymama,
A múlt, jelen, — tegnap és ma,
. Rég időkől legyen e kis ének
Bús emléke szívem szerelmének! . . .

KÁLMÁN DEZSŐ.

Krisztus keresztje.

Irta: Pataky István.

Az 1268. év tavaszán a Száva melletti Sabác közelében állt a két sereg. Másnap reggel készültek megütközni.

Az egyik oldalon IV. Béla magyar király és a macsói bán, Rosztiszláv serege, Rosztiszláv fia Béla herceg vezérlete alatt, velük szemben a szerbek a nagy zsupán,

Uros vezérlete alatt. Uros a sok csatában megszerezte magának a »nagy« nevet. Egy időben veje volt IV. Bélának, de első neje elhalván, Bizáncz utolsó latin császárnak, Balduinnak leányát, Helenát vette nőül s ez időtől kezdve csak úgy immel-ámmal segített IV. Bélának, majd lassankint megtagadta a segítségét, sőt utóbb be-be ütött a macsói bánokba.

Nem volt más mód, mint a körmére koppintani.

Eppen a körömkoppintás céljából áll szemben a két sereg.

A magyarok vigan vannak a tűz körül, akárha vadászatra készülének.

Az ős tavaszi lég a sátrakból kicsal mindenkit annál inkább, mert lefeküdni úgy sem lehet, mert mikor pitymallani fog, kezdődik a véres munka.

— Én valakit elfogok holnap, — szolt egy magas főúr, zöldbárony mentével az erős pánczéling felett, kerecsenytollal sisakján.

— Na, na Mihály, — felelt egy másik — a nagy Uros személyesen van előttünk, akit, amint mondják, a szerencse kísér.

— Hát akkor elfogom a szerencsédet, — felelt a vitéz, megzörrentve sulyos kardját.

— A szerbek kikeresik ám, hol van vége a pánczélnek.

— Meglátjuk, — felelt Mihály, Csák Péter fia. S másnap meglátszott.

Alig pitymallott, amikor a két sereg majdnem zajtalanul indult meg egymás ellen.

Ezt a halálos csendet csakhamar az egekig ható zaj váltotta fel.

Összezsaptak. Döngött a paizs, sisak, kiáltottak az emberek, félelmesen nyertettek a lovak, midőn gazdáik dühét osztva egymást harapdálták.

Előre hátra mozgott a két sereg, amint egymást szoritották s az általuk elhagyott tér pedig holtakkal és sebesültekkel maradt fedve.

— Hol vagy nagy Uros? — kiabált a bösz Csák Mihály és halált osztogatva törekedett arra, ahol a nagy zsupán csillogó forgóját látta feltűnni.

A nagy zsupán felemelkedett nyergében s előre nézett, ahol egy bösz dalia az ő embereit roncólva közeledik feléje. Bozontos szürkülő fejét megrázva már kiáltott embereinek, hogy engedjék hozzá közelebb a magyart, midőn hátulról erősödő zaj hívta fel figyelmét. Hátrafordulva látta, hogy emberei egy része fut s hogy a magyarok seregének maradványát bekeríteni igyeksznek.

Hirtelen megfordítva lovát, valamit kiáltott s futásnak eredt. Nyomában emberei, mellette két fia, Dragutin és Milutin.

Csák Mihály ekkor már több sebből vérzett, de azért nyomába kelet a futóknak.

— Mihály vitéz! — kiáltott ekkor mellette Béla herceg — amott könnyebben foghatsz embert.

— Nekem innen kell, — dühöngött

Kérjük az előfizetések megújítását s a hátralékos előfizetési pénzek beküldését, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

javára; az okszerű baromfitenyésztésre népünk nem helyez sulyt; — a minta parasztgazdaságok átalakító hatása az illető községre s legfeljebb a legközelebbi környék gazdáira terjed ki. A különböző felügyelőségek munkálkodása minden iparkodásuk mellett sem mutat fel kellő eredményt, mert hiányzik a faluban az a mozgató erő, mely az ezekből vett hasznos útmutatások megvalósítására törekednék.

A fővárosban 1895. évben alakult meg a Magyar Gazdaszövetség, ennek célja: hogy megtanítsa a kisembereket a szövetkezésre, a versenyre és méltányosságra; a hazaföldjének szeretetére és a gazdálkodás jövedelmének gyarapítására; céljait a falusi gazdakörök — mint tagok közreműködésével igyekeznek megvalósítani.

Majdnem 10 éve működik az országban ez a hatalmas testület és sajnos éppen a kisemberek nem ismerik, nem támogatják és támogatását nem veszik igénybe.

Gondoskodni kell tehát olyan szervezetről, mely a helyi érdekből kifolyólag, kizárólag a helyi gazdasági ügyekkel foglalkozzék, mely a gazdákat egy érdekes csoportba tömörítse és a gazdálkodás fejlesztésére éppen a tömörülésben rejlő anyagi, értelmi és erkölcsi erővel közreműködjék.

Ezen szervezetet a falusi gazdakörökben találjuk meg, melyekről a jeles szakemberek szájából annyi szépet, annyi jót hallottunk.

Valósítsuk meg mihamarább azokat az eszméket, melyek nyomán csak áldás fakad.

Ny. L.

A vármegyei számvevőségek.

Pest vármegye 1905. évi június 20-án tartott évnegyedes bizottsági közgyűlésén érdekes véghatározatot hozott a volt vármegyei számvevőségek és pénztárak visszaállítása tárgyában. Az indítványt dr. Babó Mihály bizottsági tag tette. Az indítvány szerint az 1902. évi III. t. cz. hatályon kívül helyezendő, mert eddigi alkalmazása is bebizonyította, hogy a közigazgatást nemcsak nem javította, hanem határozottan megromította. A számvitel és pénzkezelés ugy az illetékes hatóságokra, mint a közönségre nézve nehézkesebbé vált olyannyira, hogy e miatt országszerte általános a panasz. Másrészt nem volna megengedhető, hogy az ország egyedüli védbástyáját képező vármegyei rendszer akár részben, akár egészben államosítottassék.

A törvényhatóság magáévá tette az indítványt s elhatározta, hogy országos mozgalmat indít, felírak a belügyminiszterhez és a képviselőházhoz, s hasonló eljárást végezt megkeresik az összes vármegyéket.

Az indoklás első, politikai része kifejti, hogy a törvény be nem vallott célja az volt, hogy az államkincstárt egészében visszafizetésre soha nem kerülő pénzkészlethez juttassa és hogy egy lépés legyen a közigazgatás államosítása felé. Kifejti továbbá, hogy a gyakorlat mindannak az ellenkezőjét bizonyította be, a mit a törvényjavaslat benyújtásakor a kormány célként hirdetett Meleg hangon védelmezi folytatólagosan a vármegyéek fontosságát, rámutat a mai állapotokra, a vármegyek rendkívül fontos szerepére, s tiltakozik minden oly terv ellen, a mely az államosítást, s ezzel kapcsolatban az alkotmányos erő gyöngítését célozza.

Az indoklás második, adminisztratív részét a következőkben csoportosítja:

Az 1902. évi III. t. cz. indoklásában különösen két érv van felhozva az államosítás szükségessége mellett; ezek egyike az, hogy a vármegyei pénzkezelésben a bizalom megingott, a másik az, hogy a számviteli eljárás nem felel meg a modern élet követelményeinek. Azonban az életből merített gyakorlat nem adott igazat ezen fölvetéseknek, mert a gyanúsítást a vármegyei pénztárak állami átvétele alkalmával szerzett meggyőződés alap nélkül valónak igazolta, köztudomású lévén, hogy az ország 63 vármegyéje közül csupán háromban észleltetett szabálytalanság. Ezen kívül a számvitel

moderné tételében egy hajszálnyi javulás sem mutatkozik, sőt bebizonyult, hogy a régi módszer egészen jó volt, s az állami számvevőség is ezen nyomon halad tovább.

A törvény indoklásának egyik kiemelkedő igérete az volt, hogy a számvevői testületet értelmileg becsesebb anyagból fogja megalkotni, s ez az ígértet sem vált be, mert kevés kivétellel a régi elemekből, de egyben a pénzügyigazgatás hasonlóképzettségű, s a közigazgatás számvevői teendőire nézve nem mindig értékes anyagból alkotott testület látja el a számvevői teendőket.

Ez okoskodás szerint nyilvánvalónak látszik, hogy a pénzkezelés és a számvevőség államosítására az életbe léptetett formában egyáltalán nem volt szükség.

A törvénynek nagy hibája az is, hogy a közigazgatással foglalkozó számvevőséget államosítva nem a belügyminiszter, hanem a pénzügyminiszter alá és a kir. pénzügyigazgatóságok mellé helyezte. A vármegyei számvevőség a multban a közigazgatással oly szoros szervei összefüggésben volt, hogy azok szétválasztása mindkét szervezetre káros befolyást gyakorolt és pedig azért, mert a számvevőséget valóságilag két életív tette; egyrészt közvetlen főnökévé a közigazgatástól idegen pénzügyi hatóság, másrészt munkaadójává a közigazgatás vált. Káros a közigazgatásra, mert megfosztotta vármegyéket, a járásokat és a községeket gazdasági ügyeik intézésének szakszervétől, s áthelyezte azokat a tőlük teljesen idegen s nagyon sokszor ellentétes irányban haladni kényszerült pénzügyi hatóság alá.

Az államosított pénzkezelés és a számvevőség a közigazgatás érdekeit volna hivatva szolgálni, voltaképpen pedig pénzügyi szervezet, s így sem az egyik, sem a másik irányban nem fejlesztheti ki tevékenységét oly mértékben, mint azt egy irányban teljesíteni képes volna.

És még számos, a nagyközönségre nézve aprólékosnak tetsző, de valójában fontos érvet hoz fel az államosított számvevőség ellen, sőt úgy nyilatkozik, hogy még többet is említhetne ellene, de mellette a két év tapasztalatai után egyet sem.

Eme bajoknak következményeit érezni lehet országszerte, s ezek folytonosan növekedni fognak mindaddig, míg az államosított számvevőség és pénzkezelés vissza nem adatik igazi hatáskörének, a vármegyei önkormányzat alá.

Mihály s véresre karczolván lovát, ugyszólván repült a futók után.

Majd látta, hogy Urost el nem érheti. Körülnézett, kit fogjon el.

Ekkor két ember visszafordult, bizonyára azért, hogy az Urost üldöző magyart feltartóztassák.

— Csak gyertek! — mormogott Csák Mihály.

S akkor elibük ugratva, az egyiket, mielőtt fegyverét használhatta volna, lovával oldalt szorította, ugyanakkor a másikat buzogányával fejbe ütötte, a ki elszedülve hajolt le a lóva nyakára.

Ekkor vasmarkával mindkét embert megragadta, kirántotta a nyeregből s maga elé bocsájtva a ló két oldalán, visszafordult s kényszerítette a két nyakon ragadt embert lóva mellett futni.

— Helyesen van Mihály vitéz, — szólt mellette Béla herczeg, a ki szintén valami előkelő foglyot szorongatott lóva mellett.

Mihály irigykedve nézett a herczegre. Annak jobb kinezésű foglya volt. Ez pedig a váltságdíjra nagy különbség volt, már pedig abban az időben erre is utaztak. Azon is aggódott, vajjon ücsese, Domonkos nem került-e fogságba, mert akkor oda kell adni ücseséért két foglyát.

No hát ez az aggodalma Mihály vitéznek nem sokáig tartott, mert csakhamar látta Domonkóst, aki szintén foglyot hajtott maga előtt.

Vidámban fordult ekkor Béla herczeg felé s hirtelen megdöbbsent.

A Béla herczeg csillogó foglya egész alázattal köszöntötte az ő öregebb foglyát.

Tehát a jobbágyoknak kinéző két fogoly előkelő ember. A sátrában mindjárt kihallgatta őket.

— Ki vagy? — kérdezte az öreget. — Figyelmeztetek, hogy láttam, mily tisztelettel köszöntött a Béla herczeg foglya.

— Az ostoba! mormogta a fogoly. — Én a nagy zsupán veje vagyok.

— Isten éltesen, hát ez a fiatal?

— Ez a tárnokmester fia.

— Nem rossz, e szerint nyolczszáz márkát megérték.

— Kifizetik értünk, szólt az öregebb fogoly.

Mihály vitéz ravasz ember volt, észrevette az öröm kifejezését.

— Természetesen, a mi kincs nálatok van, az is az enyém.

Az öregebb fogoly elsápadt.

— Semmink sincs, — szólt végre — hiszen csak két-három napra jöttünk, pénz nem kell.

— Meglátjuk.

Behívatta Mihály vitéz szolgáját s megmotoztatta foglyait. Bizony nem volt azoknál semmi.

— Furcsa, — szólt Mihály vitéz, — pedig valaminek lenni kell.

Ezzel kénytelen kelleetlen maga fogott a motozáshoz, de semmiféle pénzt nem talált, míg végre az öregebb, a nagy Urus vejének nyakan selyembe takart, tenyérsny nagyságu aranykeresztet talált. A kereszt művészes kidolgozású volt, drágakövekkel kirakva.

— Uram, — szólt a fogoly — ezt a keresztet hadd meg nekem, kétszáz márkát fizetek érte.

— Nem barátom, e kereszt tetszik nekem s ez a hadi törvények értelmében az enyém.

— Tudom, de visszaadhatod. Adok érte ötszáz márkát, ennyibe került nekem.

— Ne mondd! Nagyon drága volt, de nekem megtetszett és megtartom.

Amint Mihály vitéz forgatja a szép keresztet, ujja valami rugót nyomhatott meg, mert a kereszt egyik része sarkon fordult. A keresztben valami forgácsdarabok voltak.

Az öreg és fiatal fogoly ekkor keresztet vetett magára s mindketten megcsókolták a forgácsokat.

— Hát mi ez? — kérdezte Mihály vitéz.

— Ah uram, ezek a forgácsok a Megváltó keresztjéből vannak. Ah add vissza uram.

— Krisztus urunk keresztjéből van ez? — hebegte Mihály vitéz. A Krisztus keresztje. Nem, nem barátaim, ezt nem adom vissza, ez az enyém.

S ezzel a nyakába akasztotta a zöld bársony mente fölé.

— Hanem e helyett szabadok vagytok, mehettek.

Uram add vissza a keresztet, adok érte ezer márkát.

— Barátom, — felelte Mihály vitéz — én kapzsi ember vagyok, szeretem a pénzt, vagyont. Menjetek tehát, amíg meg nem bánom, hogy elengedtem nyolczszáz márkát. Menjetek, kint találjátok a lovaitokat. Isten hírével.

A két fogoly eltávozott.

Mindenki azt mondta, hogy a nagy

A szekszárdi ipartestület és a kerületi betegsegélyző pénztár.

A szekszárdi ipartestület elhatározta, hogy a kerületi betegsegélyző pénztárból kilépve, saját kebelében létesít egy betegsegélyző pénztárt tagjai részére. A határozatot jóváhagyás illetve elfogadás végett felterjesztették a felsőbb iparhatósághoz, a vármegye alispánjához, ki az iratokat első sorban az arra illetékes pécsi iparkamarához küldte át szakzerü véleményadás végett. Az iparkamra a szekszárdi ipartestületnek a kerületi betegsegélyző pénztárból való kilépését és külön ipartestületi betegsegélyző pénztár létesítését a leghatározottabban ellenezte. Indokaiból kiemeljük, hogy a szekszárdi kerületi betegsegélyző pénztár az iparkamra területén levő pénztárak közt a legkifogástalanabbul működik, míg az ipartestületek pénztárai általában a legdrágább igazgatás mellett a legkevesebb segélyben részesítik tagjait. A megalakulás csak áldatlan és indokolatlan háborúságot okozna a kerületi és ipartestületi pénztár között; de másrészt meg az ilyen pénztárak létesítését nem az ipartestületek feladatának tartja. Különben is küszöbön áll az ipartörvény és betegsegélyzési törvény revíziója, mely az ipartestületek betegsegélyző pénztárainak nem vált intézményét pedig úgy is elfogja törölni; mindezeknél fogva a szekszárdi ipartestület különválását semmiképp sem véleményezi.

Az ipartestület az ezen vélemény alapján hozott iparhatósági határozatot megfeleltette a kereskedelemügyi miniszterhez. Ámde a miniszter nem csak hogy egész terjedelmében elfogadta a pécsi iparkamra véleményét, hanem még egyéb bővebb indokolás mellett az ipartestület szándékát szintén a leghatározottabban helyteleníti. A kereskedelemügyi miniszternek a pécsi iparkamra véleményét kibővítő indokai ezek: a miniszteriumnál levő számadásokból kitetszik, hogy a kerületi pénztár kifogástalanul működik s egyike a legszebben virágzó hasonló intézményeknek. Ha a szekszárdi ipartestület kilépne, akkor az káros lenne magára a pénztárt igénybe vevő tagokra, mert 350-en vannak összesen s ez a szám oly csekély, hogy a magas kezelési kiadások mellett a tagokat csakugyan kevés segélyben részesíthetjük; de káros lenne a kerületi tagokra nézve is, mert számuk kevesbedvén, azok is *hasznólaképen* jóval kevesebb segélyben

vérvesztéstől a Mihály vitéz agyveleje meghibbant. Elengedni nyolcezszáz márkát!

Mihály vitéz csak mosolygott.

Megérkezett IV. Béla, a magyarok új honalapítója, akinek midőn elmondották a Mihály vitéz cselekedetét, látni akarta a keresztet.

Csák Mihály eljött, megmutatta a keresztet, kinyitotta s megmondta, hogy honnan valók a kis forgácsdarabok.

— Csák Mihály vitézem, — szólt a király — add el nekem e keresztet. Szabd meg az árat.

— El nem adom uram királyom semmiért sem, de mert királyom birni szeretné, ime átadom.

Ezzel megcsókolta a forgácsokat, mint ahogy ő látta a két szerbtől s letette a király elé.

— Kérj valamit vitézem, — szólt a király.

— Nem, mert nem adtam el. Most e kereszt már királyomé.

Nemsokára kibocsátotta IV. Béla az oklevelet, a mely szerint tanusított vitézségért Csák Mihályt, Péter fiát megajándékozta tiz faluval. És kimondja az okmány, hogy „ha a király utódai közül valaki a Krisztus keresztjének megszerzéseért adományozott eme birtokokat visszavenni merészelné, úgy a mindenható Istentől, a boldogságos Szűz Máriától, szent Péter és Pál apostoloktól, elődeiktől, szent István, szent Imre, szent László és szent Erzsébettől, de végre ő magától is átkozott legyen.“

részesülhetnének. Ellenben így együttes kezeléssel a kerületi betegsegélyző pénztár nem csak arra képes, hogy a segélyt 50%-ról 60%-ra emelte fel, hanem ezen fölemelés mellett is még vagyont tud gyűjteni. Felhívja tehát a miniszter a vármegye alispánját, hogy hasson oda, hogy az ipartestület mielőbb közgyűlést tartson, melyben határozza el, hogy az ipartörvény revízióját bevárja és a kerületi betegsegélyző pénztár kötelékéből nem válik ki.

Ezekhez a bőséges és alapos indokokhoz semmi hozzátenni való sincs; megértheti mindenki, akit illet, hogy csak az együttes működés vezet célhoz akkor, midőn a széttagolódás csak kicsiny erőket vihet az élet küzdelmeibe s az általános közérdek szempontjából mi is csak helyeselhetjük azokat úgy a pécsi iparkamra, mint a kereskedelemügyi miniszter felhozott nyomós okait; másrészt ugyanezen szempontból örömmel üdvözljük a szekszárdi kerületi betegsegélyző pénztár vezetőségét s különösen a pénztárnak legközvetlenebbül működő két tisztviselőjét, kik oda-adó munkásságukkal az összes iparhatósági fórumoknál most napfényre jutott elismerésben részesültek. A pénztár tagjai nyugodtak lehetnek, — berakott fillérek jó kezekben gyümölcsöznek.

Sárgult lapok

Tolnavármegye történetéből.*

Tolnavármegye kegyelete.

Irta: Schneider János.

A politikai pártusák miatt nem egy alkalommal maradt ugyan Bezerédj és eszméje kisebbségben Tolnavármegye termeiben, de elmondhatjuk, hogy azon bukásoknak nem a megye komoly és értelmes rendének megnyilatkozásai, hanem mindenkor a mámor-tól, izgatástól és vesztegetéstől elbódult értelmetlen tömeg erőszakosságai voltak az okozói. Ha beletekintünk a megyék azonkori jegyzőkönyveibe, nem egy hasonló szomorú és viaszos kép tárul elénk. Zalamegye 1843. évi megye gyűlésén Forintos György és még néhány ismeretlen nemes igazgatója és vesztegetése következtében a mámoros, elvakított tömeg elbukatta az általános adózás elvét és vele a haza bölcsét, már akkor az egész ország tiszteletét kiérdemelő Deák Ferenczet.

Eltételezve ezen esetektől, Tolnavármegye rendei mindig a legnagyobb tisztelettel hajtották meg az elismerés lobogóját Bezerédj István nemes alakja előtt.

Kornis László ügyvédnek lelkes szavakkal kísért indítványára 1848. április 17-én tartott ülésen az összegyűlték közörművel elhatározták, hogy »a nagy hazafinak, a ritka ember-barátnak, az igazság tükrének arcképét, hogy azon a késő utódok is tanuljanak hazaszeretetet, az eddigi nemesi pénztár költségén és az akkor is kegyelettel említett néhai Csapó Dániel volt első alispánéhoz hasonló formában megfestetik.«

A határozat végrehajtásával Augusz Antal első alispánt bízták meg.

A megye gyűlés eme határozata azonban csak 13 év múlva hajtatott végre.

Lehet, hogy a hamar bekövetkezett viharos idő okozta a késedelmet, hogy az arckép elkészítették, de valószínű, hogy azon lelki ellentét, mely a legtisztább keblű hazafi Bezerédj és a politikai meggyőződés nélküli, minden időnek előnyeit ügyesen kihasználó, egyéni emelkedéséért mindent, még a haza szent ügyét is feláldozó Augusz közt volt, oka, a határozat végre nem hajtásának.

Midőn pedig a világsi gyásznapi megállította a nemzet szíverését, megszüntette a megyei életet, az abszolút uralom, fájdalommal és könnyekkel tele kínos tizenegy éve következett reánk, ugyan ki gondolt volna arra, hogy megfestesse egy „rebellis“ arcképét, hogy annak szemléléséből lelkesültsé-

get merítsen, megtanulja a hazát, amit elvettek tőlünk, imádni az ifjú nemzedék.

A szomorú napok kinos szenvedései, azonban nem törölték ki Bezerédj István alakját a megye fiainak emlékéből.

Amint felcsillant az elnyomatás sötét felhőjéből az alkotmányos élet reményt falkasztó sugara, felpezsdült a megyei élet, a bizottmány tagjai kegyelettel adóztak azok emlékének, akik részesei voltak ama nagy idők még nagyobb küzdelmeinek.

Az 1861. év január 7-én tartott első megyebizottsági ülésen Sztankovánszky Imre főispán hazafiai örömmel és bánattal, a jövőbe vetett erős reménnyel tele hatalmas megnyitó beszédében a következő szavakkal áldozott Bezerédj emlékének.

»És tisztelt közgyűlés! amit én el-
érzékenyülés nélkül elgondolni, megdöb-
benés nélkül kimondani soha nem bírok,
meghalt Bezerédj István is! e meleg
keblű emberbarát, e tiszta lelkiéletű buzgó
hazafi, a megyének e hű lelkes férfia, ki
nyert koszorúit azzal megosztotta, akár
remek tollának nem csak a megye jegyzői
munkák szerkezetében velős, erőteljes,
hanem az irodalmi téren is ismert nemes,
mivelt irányával, akár pedig elragadó
»az örök igazság« mint jelszava mellett
mindig hevülő szónoklatával egy a me-
gyei, mint az országgyűlési pályán érdem-
lette vala azokat.

Nem lehet feladatam, hogy dicsőült
Bezerédjnk fölött, ki még élt annyi tekin-
tetben kitünő volt és halálával országos
részvétet gerjesztett, itt jelenleg egy méltó-
teljes emlékbeszédet tartsak, de hogy az
irántai kegyelet e néhány meleg szavát,
az elismerés és szeretet adójaképp elmon-
dottam, ha nem tudnám is, hogy azok-
ban rejlő érzelmemet a tisztelt gyülekezet
szintén osztja, mindenesetre helyesli, te-
kintve azon szoros bensőbarátság viszonyt,
melybe vele éltem, de helyesli; hogy azok-
kal éppen ezen első alkalommal mondtam
el, midőn hatósági önkormányzatunkkal
megkezdjük alkotmányos életünk mozza-
natait, melynek hosszas elnyomatását Ő
némán, hallgatag ugyan, de annál mélyeb-
ben fájlalta, mostani felszabadításán
pedig senki úgy, mint Ő s teljesebben s
lelkesebben nem örülne, helyesli végre a
tisztelet közgyűlés, hogy elmondám e terem-
ben, hol az Ő szelleme minket annyiszor
meghatott és hatva élni még nem
szűnt, mert a hidjai egyszerű sirdomb
csak földi részeit jedi s takarja. Áldás
dicső emlékére!»

A törvényhatósági bizottság tagjait
mélyen meghatották a főispán eme szavai és
ifj. Bartal György a főispán beszédére vála-
szolva a következőket mondotta Bezerédjről.

Bánatos részvételt osztunk ama fáj-
dalmas visszapillantásban, melylyel Méltó-
ságod elhunyt jelesének emlékének és
köztük egy Bezerédj István árnyékának
adózni köteletségének tartá. Szívünk el-
szorul, midőn a sirhant előtt megállapo-
dunk, mely alatt porló tetemei, a köztünk
remeklett villanyos észnek, lángoló haza-
fiségnak, megfestesült emberszeretnek
megtört foglaltványai nyugosznak. Az Ő
emlékét csak úgy tisztelhetjük méltóan,
ha dicső szellemét átörökíteni törekszünk.
Isten bennünket úgy segélyen!»

És a bizottmány átörökölte dicső szel-
lemét! Igazolják ezt az 1861. évi közgyűlé-
seknek örök szépségű jegyzőkönyvei, igazolja
az a kegyeletteljes határozat, mely a második
ülésen 1861. január 9-én hozatott ifj. Bartal
György, akkor már első alispán, indítványára.

»A jelen volt számos közönség az
őszinte részvét bánatával emlékeztén
vissza az elmúlt évtized éjjelében elvesztett
bajnokára, kit a gondviselés hatalma az
alkotmányos élet hajnalának hasadta
előtt ragadott el, a kegyelet érzelmétől
áthatva sietett áladóját bemutatni an-
nak szelleme iránt, ki a közügyek közül
fáradhatatlan buzgalommal, ildomos el-
járást, magasztos iránygyal avatott ügy-
kezelést, a magán ügyek körül lelkiérze-
lemmel tiszta igazság szeretetet kapcsolt
együvé. És hogy hazánk ihletett szónoká-

*Részlet a „Bezerédj István élete“ című mun-
kából.

ról, ki alkotmányos szabadságunk terjesztésében és biztosításában országgyűléseinken úgy, mint megyei hatóságunk körében nagy hatású előadása és írott értekezései folytán az első sorában állva, annyi éveken keresztül lelkesítte a megye értelmiségét, ki midőn az emberiség és hazá javának előmozdításában fáradozott, megyéjét is országos elismerésben részesítette: ne csak jegyzőkönyveinek lapjai beszéljenek, hanem látható emlékek is tanu bizonyosságot tegyen a késő maradék előtt; a bizottmány osztatlan megegyezéssel elhatározta, hogy boldogult Bezerédj István arcképe azon alakban, mint ő ezen megyét annyi országgyűlésen fényesen képviselte, a köztisztelet és kegyelet bizonyságaként gyűlése termében elhelyeztessék.

Az arckép elkészítésével ifj. Bartal György bizottmány meg, ki Györgyi Alajos festőművészrel gyorsan elkészítette azt, úgy hogy március 19-én már ott volt a megye termében Csapó Dániel mellett Bezerédj nemes arczának és alakjának hű mása.

Tolnavármegye közönsége helyre hozta tehát 13 év mulasztását a legelső alkalommal! Bezerédj István pedig melázó tekintetével gyengéd karcsu alakjával immár félszázadnak küzdelmes évein keresztül szellemének erejével, szívének magasztos érzelmeivel lelkesíti e megye közönségét és azokat, akik a vármegye ősi, megrongált, de azért amint éppen napjainkban látjuk még mindig erős védbástyái között hivatva vannak a megyében az alkotmányos élet közigazgatását vezetni és a megpróbáltatások nehéz napjaiban törvénykönyvvel a kezükben védeni a nemzetnek kétségtelen igazát . . .

V Á R M E G Y É.

A vármegyei központi választmány az 1906. évre egybeállított képviselőválasztók névjegyzéke ellen beadott felszólamlások elintézésére e hó 19-én d. e. 10 órakor a vármegyei ház kistermében ülést tart.

A vármegyei lótenyésztési bizottság a mai napon ülést tartott, melynek lefolyását jövő számunkban közöljük.

V Á R O S I É L E T.

Képviselő testületi gyűlés. Szekszárd nagyközség képviselőtestülete folyó hó 14-én délután 2 órakor a városház tanácstermében képviselőtestületi gyűlést tartott, melyen a következő határozatokat hozták: 1. A gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Tóth Károly és dr. Steiner Lajos képviselőtestületi tagokat küldték ki. 2. A legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagok névjegyzékének összeállítására megválasztott küldöttség jelentése tudomásul vétetett s ennek kapcsán a városi képviselőtestület tagjainak száma, az eddigi megállapodástól eltérőleg, 120 helyett 136-ban állapított meg, azért hogy a fele részben választandó képviselőtestületi tagok, a törvény rendelkezésének megfelelően, páros számban legyenek választhatók. Ezzel a képviselő tagok szám a törvény által megengedett legmagasabb számra emelkedett. A tagok számának esetleges megfeleltetése ezek után a régvárt rendezett tanács ügyének kicsinyes okokból való elodázását elzárhatná csak. A küldöttség által bemutatott névjegyzéket alább közöljük. 3. A képviselőválasztó kerületek számát a képviselőtestület 5-ben állapította meg.

Szekszárd város legtöbb adót fizetői. Mint az imént említettük, a képviselőtestület folyó hó 14-én délután 2 órakor tartott ülésén a kiküldött bizottságnak legtöbb adót fizetők névjegyzékét illetőleg bemutatott jelentését tudomásul vette és a községi törvény 33. §-a alapján hétfőn hozza meg véghatározatát, mely naptól számított 15 nap alatt az alispánhoz lehet felelkezni. A bizottság jelentése szerint Szekszárd város legtöbb adót fizetői lennének: Alapítványi uradalom 7190

kor. 59 fill., gróf Sigray örökösök br. Schell Józsefné 2286 kor. 02 fill., Örfly Lajos 1712 kor. 68 fill., dr. Leopold Kornél 1400 kor. 02 fill., Tóth Károly 1152 kor. 74 fill., dr. Steiner Lajos 1065 kor. 98 fill., Mayer János 1029 kor. 67 fill., dr. Hangel Ignác 1017 kor. 04 fill., Mehrwerth Ferencz 978 kor. 60 fill., dr. Káldi Gyula 953 kor., Leicht Lajos 929 kor. 02 fill., dr. Haideker Béla 920 kor. 16 fill., Wolf Henrik 891 kor. 33 fill., Schneiderbauer József 764 kor. 54 fill., dr. Dragits Imre 746 kor. 76 fill., Szondy István 721 kor. 24 fill., Toth Ödön 697 kor. 52 fill., Pirnitzer Manó 689 kor. 48 fill., Pirnitzer Antal 689 kor. 47 fill., Pirnitzer Béla 684 kor. 52 fill., Stann István 658 kor. 48 fill., Agoston István 639 kor. 24 fill., Szeghy Sándor 620 kor. 70 fill., Boda Vilmos 619 kor. 04 fill., özv. Martin Ferenczné 602 kor. 99 fill., Ujjalussy Imre 597 kor. 14 fill., özv. Fördös Vilmosné 590 kor. 36 fill., Haak Antal 583 kor. 08 fill., Adler N. János 582 kor. 19 fill., Goldberger J. Mór 577 kor. 85 fill., Schmödeg Mór 559 kor. 58 fill., László Lajos 558 kor. 92 fill., dr. Beöthy Károly 543 kor. 42 fill., özv. Diczenty Gyuláné 532 kor. 08 fill., Török Béla 482 kor., Leopold Sándor 476 kor. 53 fill., Abaffy Gyula 464 kor. 70 fill., Wosinsky Mór 450 kor. 88 fill., Stokinger János 446 kor. 20 fill., özv. Ludvig Józsefné 419 kor. 44 fill., Fejős Károly 405 kor. 46 fill., Roth Ferencz 400 kor. 30 fill., Kiss Károly 390 kor. 76 fill., özv. Salamon Lipótné 380 kor. 60 fill., Singer Viktor 368 kor. 10 fill., özv. Fejős Imréné 361 kor. 50 fill., Kunczer János 361 kor. 37 fill., dr. Hilbert István 346 kor. 10 fill., Fekete Mihály 340 kor. 20 fill., özv. Inzelt Gyuláné 338 kor., dr. Spányi Leó 333 kor., Zsigmond Ferencz 331 kor. 50 fill., Szegzárdi Takarékszövetkezet 322 kor. 22 fill., Fischhof Károly 310 kor. 70 fill., Strausz Mór 307 kor. 10 fill., Bodnár István 305 kor. 48 fill., Szász Antal 304 kor. 14 fill., Friedmann Mór 298 kor. 53 fill., Salamon Armin 279 kor. 79 fill., Haidt Gábor 275 kor. 40 fill., dr. Fent Ferencz 274 kor. 94 fill., Tihanyi Domokos 273 kor. 70 fill., Fischhof Mór 273 kor. 44 fill., dr. Herczeg Gyula 271 kor. 16 fill., Mehrwerth Lajos 270 kor. 75 fill., dr. Müller Ferencz 266 kor. 88 fill., dr. Szász Endre 266 kor. 76 fill., dr. Kramolin Gyula 266 koronát.

Városi választók. A választók névjegyzékének összeállítására a képviselőtestület által kiküldött választmány már összeállította a választók névjegyzékét, akik a városi képviselőtestület tagjait lesznek hivatva megválasztani. A betűrendben összeállított névjegyzék szerint a választók száma 2469.

Községi ügyek.

Dunaföldvár község rendkívüli közgyűlése. Dunaföldvár nagyközség képviselőtestülete 1905. évi július hó 6-ik napján d. e. 9 órakor Csigi István községi bíró elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, a fontosabb tárgyakból kiemeltük a következőket: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Güns Béla és Bodor István jelöltettk ki. 2. Gilicze József községi irnok és Kiebel Jánosné szül. Köhler Rozina községi szülész nő az 1886-dik évi XXII-dik törvényzikk 85 dik §-a értelmében előirt hivatalos esküt letették. 3. A »Sűrös Imre« fele ösztöndíj alapítvány felügyelő választmányába Niefgall Nándor községi főjegyző és Niertl Béla gyógyszerész községi képviselők választottak meg. 4. Utezik öntözése tárgyában tartott árlejtés azon eredménye, hogy f. évi június hó 10-től szeptember hó 10-ig terjedő időtartamra Menyhei István dunaföldvári lakosnak 400 korona díjazás mellett kiadott helyeslőleg tudomásul vétetett. 5. Engelberg Adolf dunaföldvári izraelita kántor községi illetősége kilátásba helyeztetett és 20 kor. telepedési díj állapított meg. 6. Vastagh Ferencz dunaföldvári községi irnok kérvényére, melyben a közigazgatási tanfolyam elvégezhetése céljából 10 havi szabadság

idő és egy havi fizetésének segélyként megadását kérelmezte. A kérelmezett szabadság idő és egy havi fizetés segélyképen megszavaztatott. 7. A dunaföldvári községi rendőrök fizetése fejenként évi 48 koronával felemeltetett. 8. Csurics Mihály szekszárdi kövező mesternek a községnél szükségeltető kövezési munkálatok tárgyában beadott kérvényére azt határozták, hogy más kövező mesterektől is szereznek be ajánlatokat és a legelőnyösebb ajánlattevővel fogják a sóház és Rákóczi utca kikavartását végeztetni. 9. A községi állatorvosi állás jogköre és javadalmazása tárgyában elkészített szabályrendelet-tervezet észrevétel nélkül elfogadtatott és Tolnavármegye törvényhatósági bizottságához felterjesztetni rendeltetett. 10. Krausz Gyula dunaföldvári községi állatorvosnak felelbevezésére a terhére kirótt községi pótdát méltányossági tekintetektől törlik. 11. A Dunaföldvár községben a hasított körmű állatok között kiütött szájfájásról és az övintézkedésről tett jelentést tudomásul vették. 12. A Dunaföldvár község tulajdonát képező »Szőlőfürdő fogadó« épület örökáron való megvételére a dunaföldvári népbank mint egyedüli ajánlattevő 45000 korona ígérete nem fogadtatott el és egyhangulag hozott határozattal kimondatott, hogy ezen áron nem hajlandó a képviselő testület a község tulajdonát képező ezen ingatlanát eladni. 13. Dunaföldvár községben egy ártézi kút felállítását névszerinti szavazással elhatározták. A 35 községi képviselő igennel az az a közkut felállítására mellett, ellene senki sem szavazott. 14. Adler Adolf dunaföldvári orth. izr. kántor és hitoktató a község kötelekébe nem vétetett fel, mert nem volt képes igazolni, hogy magát a község megterhelhetése nélkül képes lenne fenntartani.

H I R E K.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A tolnai ev. ref. egyházmegye Dömök Péter esperes és Szilassy Aladár közíg. bizottsági tanácselnök, egyházmegyei gondnok elnöklésével f. év aug. 7-én reggel 9 órakor, Szekszárd város tanácstermében gyűlést tart. Több fontos egyházi ügy kerül tárgyalásra.

— **Hivatalvizsgálat.** Krcsmarik Pál kir. főügyészi helyettes a dunaföldvári kir. járásbíróóság büntető ügymenetét és az ottani fogházat július hó 11. és következő napjain megvizsgálta. Mindent rendben talált.

— **Segédlelkész változások.** Dr. Walter Antal pécsi püspöki helyettes Handl György ráczpetrei segédlelkészt Batazékra, Éber Gézárt Ráczpetrére, Dubrinszky László cikói s lelkeszt Himesházára, Nyári Simont Czikóra, Hoffman Károlyt Aparra helyezte át és Fent Gyula újnisést Závodra helyezte.

— **Kinevezés.** Haban János igazolványos esendőrőrmestert az igazságügy miniszter a szekszárdi kir. törvényszékhez ideiglenes minőségű irnokká nevezte ki.

A bonyhádi képviselő választás. Bonyhádon e hó 12-én volt a képviselő választás; dr. Schwetz Antal és Weber János voltak a jelöltek; a szavazásra megjelent a kerületből mintegy 700 választó. Délben Schwetznek 47 szavazata volt Webernek 617. Ezen óriási különbség miatt Schwetz visszalépett a jelöltségtől, s így egyhangulag Webert kiáltották ki megválasztott képviselőnek.

— **Áthelyezés.** Kristofek Aladár törvényszéki irnokot az igazságügyminiszter a szekszárdi kir. járásbíróasághoz helyezte át.

— **Elismerő oklevelek.** A József kir. herceg szanatorium egyesület most küldötte szét az alább olvasható levél kíséretében az elismerő okleveleket azok számára, a kik az egyesület érdekében buzgólkodtak: Az elnökletem alatt álló József kir. herceg Szanatorium Egyesület mindig hálával őrzi jeltetőinek nevét, a kik lehetővé teszik, hogy a népszanatoriumokat a szegénysorsu tüdőbetegek részére fölépíthesse. Ennek a mélyen érzett hálának dokumentuma az az okmány, melyet e sorainkkal egyidejűleg postára adok és melyet még ez év februárjában állítottunk

ki; de eddig az egyesület szervezési munkájában elfoglalva elküldésével késünk kellett. Kérem méltóztassék azt elismerésünk és mélyen érzett tiszteletünk tanúsításaként elfogadni és ilyenként örízni; megboldogult Fenséges Védőnk jóságos kezevonásának emléke is bizonynyal emeli iratunknak becsét. Kérem méltóztassék otthonában oly helyen elhelyezni, a hol az állandó emlékeztetőül szolgáljon, nemcsak az igaz érdemeket és emberszeretetet hirdelve, hanem intőjelül, hogy a tudóvész, a civilizációnak e szörnyű réme ellen küzdjön mindenki, a kinek érző szívet adott a jó Isten! Ekként iratunk nemcsak érdemeket ismer el, de programm lesz és ha még hozzájárul ügyünket lelkesen támogató kedves ajánlása mindazokhoz, a kiknek érdeklődését iratunk felkeltötte: egyesületünk abban a helyzetben lesz, hogy minden vidéknek megépítheti a maga népszanatóriumát. Azzal a fohással fordulunk a Mindenhatóhoz, hogy legyen áldás elhatározásán, melylyel zászlónk alá csatlakozott és tagjaink közé belépni méltóztatik. Oklevelet a következők kaptak: Helybeliek: Ács Lipótné, Braun Margit, Döry Pálné, Döry Nathália, Forster Zoltánné, Hangel Ignáczné, Haidekker Bélané, Horváth Jenőné, Káldy Gyuláné, Katholikus Olvasókör, Kovács Dávidné, Kramolin Gyuláné, Kresmarik Pálné, Kövessy Ödönné, Kiss Károlyné, Kurz Vilmos, László Lajosné, Leicht Lajosné, Leopold Sándorné, Leopold Kornélné, Müller Ferenczné, Perlaky Józsefné, Pirmitzer Mariska, Rácz József, Rubinstein Mátysné, Spányi Leóné, Szévald Oszkárné, Szeghy Sándorné, Triebler Ilma, Wigan Jánosné. Vidékiek: Bezerédj Pálné, Bernrieder Józsefné, Csapó Vilmosné, Daróczy Zoltánné, öz. Döry Vilmosné, Döry Etelka, Döry Józsefné, öz. Döry Dénesné, Döry Elekné, Fekete Ágoston, Garay Zsuzsa, Kurz Lenke, Kurtz Józsefné, Kézsmárky Dezsőné, Kemptner Ernőné, Ováry Ferenczné, Oblat Adolfné, Perczel Lajosné, Perczel Józsefné, Báro Schell Józsefné, öz. Sass Istvánné, Sztankovánszky Jánosné, Sztankovánszky Mária, Schwetz Antalné, Spitzer Jenőné, Vizsolyi Ákosné, Vilczek Sándorné, Zavaros Gyuláné.

— **Eljegyzések.** Tóth József gyöngyi segédtelevényvezető ma tartja eljegyzését Várkonyi Sándor szekszárdi tanító leányával Jolánkával.

Kapu Jenő polgári iskolai tanár holnap tartja eljegyzését Halászné Eabils Anna szekszárdi tanítónő leányával Gizellával.

— **Taggyűjtés.** A József Kir. Herczeg Szanatórium-Egyesület mint ismeretes, nagy buzgalommal iparkodik nemes célját megvalósítani, s hogy ez a törekvés érdemes a pártolásra, azt bizonyítani fölösleges. A magunk részéről is mindent elkövetünk, hogy a siker eléréséhez némileg hozzájáruljunk, s szívesen közlünk ezuttal is az egyesület alapszabályainak kivonatát, illetve az egyesületbe való belépés feltételeit: Az egyesület lehetőleg az ország minden városában, községében szanatóriumi bizottságot alakít. Az egyesület tagjai. a) ágyalapító (örök alapító) tagok, b) alapító tagok, c) pártoló tagok, d) rendes tagok, e) rendkívüli tagok, f) tiszteletbeli tagok. Ágyalapító tag az, aki legalább 10,000 korona alapítványt tesz az egyesület valamely szanatóriumánál. Örök alapító az, aki legalább 10,000 koronával járul az egyesület valamely egyéb célja előmozdításához. Ilyen célok: ambulárium, dispensárium, üdülőtér létesítése, alkohol ellenes működés, irodalmi tevékenység, jutalmazások stb. Alapító tag az, aki legalább 2000 korona adománnyal járul az egyesület céljai előmozdításához. Az ágyalapító, örök alapító és alapító összegét vagy egyszerre, vagy egyenlő évi részletekben legfeljebb öt év alatt kell befizetni. Pártoló tag az, aki legalább 100 koronával járul az egyesület fenntartásához. Rendes tag az, aki évenként 4 koronával, rendkívüli tag, aki 2 koronával nem kevesebb összeget áldoz évenként az egyesület humánus céljaira. A rendes és rendkívüli tagság a belépéstől számítva hat évre terjed. Az a rendes és rendkívüli tag, aki kilépését az utolsó negyedévben be nem jelenti, további hat évre az egyesület tagjává tekintetik. A tiszteletbeli, ágyalapító, örök alapító, alapító,

pártoló és rendes tag a közgyűlésen valamint a szanatóriumi bizottságok (3. §.) ülésein a tárgyalásban részt vehet, szavazás és megválaszthatóság jogával bir, az egyesület hivatalos értesítőjét ingyen kapja. A rendkívüli tag a közgyűlésen (szanatóriumi bizottság ülésén) jelen lehet, de szavazata nincs.

— **Internátus gazdatisztek gyermekei részére.** Lapunkban már megemlékeztünk annak a szükségéről, hogy Szekszárdon egy internátus állítsassék föl a megyei gazdatisztek, jegyzők, orvosok fiainak számára, hogy a gimnáziumban való haladásuk biztosítottassék. Mint értesülünk, ez a gondolat országossá kezd válni, s a gazdatisztek országos egyesülete elhatározta, hogy a gazdatisztek gyermekei számára Budapesten létesít internátust. E célra meg is szavazott jelentékeny összeget, s a hiányzó tőkét közadakozás útján kívánta beszerezni, de a belügyminiszter a gyűjtésre szükséges engedélyt a kérvény beadása után hét hónapra adta meg. Az idén tehát a tervezett internátus nem valósítható meg. Azonban a Délmagyarországi közművelődési egyesület felajánlotta a „Gazdatisztek Egyesület”-ének, hogy az Aradon és Szegeden szeptember havában megnyíló internátusban megfelelő számú helyet biztosít a gazdatisztek gyermekei részére. Vajjon mikor irhatjuk meg mi, hogy Tolna megyében is megtörtént az első komoly lépés az internátus létesítése érdekében.

— **Vívótanfolyam.** Halbleib József fővárosi vívómester hat hétre terjedő vívótanfolyamot nyit. A tanfolyam július 17-én kezdődik a „Szekszárd Szálló” kistermében. A vívómester nyilatkozata szerint tanítványait nem csoportosan fogja oktatni, hanem mindenkivel külön foglalkozik, míg az illető teljesen be nem gyakorolta magát.

— **Versenyárgyalás.** Döry Pál alispán elnökletével f. hó 14-én a vármegyeház kistermében a szekszárd-keselyűsi törvényhatósági közüt 0.254—1.065 klm. szakaszán (a kaszinó sarkától a vasutig) alkalmazandó kis kockaköb burkolatra, valamint a pinczehelysimontornyai törvényhatósági közüt 9.7.12.200 klm. szakaszának anyag hozzáadása nélkül leendő képités tárgyában versenyárgyalás volt. Mindkét utvonatra 1—1 pályázat érkezett be. Az elsőre a kis-sebesi gránitkőbánya részvényársulat 38710 korona 57 filléres, a másodikra Jedovszky Zsigmond vívómester és vállalkozó 8025 korona 58 filléres ajánlatot adott be. Az ajánlatok elfogadása tárgyában a közigazgatási bizottság mai ülésén határoz, a hol foglalkoznak azon eszmével is, hogy a bár jó, de tagadhatatlanul drága gránitkő kockák helyett nem bazalt kockákat alkalmazzanak-e.

— **Az arató sztrájk vége.** Lassankint a nagy hullámokat vetett arató sztrájk utolsó hullámgörvüti is elsimulnak. A tamási járásban, hol a sztrájk legjobban dühöngött a héten érkezett táviratok szerint az aratás csendesen, nyugalommal folyik s a kisegítő munkások visszazállítását is már megkezdték. A dombóvári járásban volt egy kis összetűzés, midőn a fogházra elítélteket a csendőrök be akarták kísérni, de a szolgabíró és csendőrök erélyes fellépésével s a csakhamar ott termelt katonaság segítségével minden komolyabb baj elhárult s a bekísért elítéltek közül csupán öt főkolompot tartottak vissza, míg a többi, munkába állván, szabadon eresztették.

— **A Dunába ugrott.** Marton Lajos tolnai szolgálógyény szerelmi csalódás miatt folyó évi július hó 10-én a délelőtti órákban, Tolná a fürdőház mellett talpakról a Dunába ugrott. Szerencsére a közelben fürdő Stern Árpád fakereskedő észre vette és még ideje korán kihuzta. Az elő hívt községi orvos csakhamar életre hozta az életuntat.

— **Árpa tolvajok boszúja.** Cs. Ranga István, Ágoston György és Végh István rovott multu szekszárdi lakosok f. hó 9-én éjjel 12 órakor a szekszárdi határban levő szentmihályi dűlőben Orbán Ferencz 75 éves mezőőrt azért mert ez őket az árpa lopásban megzavara vasvillával és bottal úgy elverték, hogy hosszabb ideig nyomja majd az ágyat. A lopást akként követték el, hogy kocsin kimentek a szentmihály dűlőbe s ott a már learatott árpából megrakodtak s ha-

zafelé indultak. Orbán Ferencz mezőőr a távozó tolvajokat feltartóztatta, ezek útlegeléssel és azzal a fenyegetéssel válaszoltak, hogy ha fel meri őket jelenteni, ütött a végórája. A három jómadarat a csendőrség letartóztatta.

— **Tüzek.** Bátaszéken Vukobratovics Vázó udvarában két kocsira való széna — melyet ideiglenesen az udvaron helyeztek el a padlásra való felhányás végett, — meggyuladt ismeretlen okból és elégett; a közelben bőséges víz levén az oltásra a tűz nem terjedt tovább. — Ugyancsak Bátaszéken a vasut állomáson külön álló vízház tetőzete a kémény körül szikrát fogott s 2 □-méter nagyságu területen a tetőzet leégett.

— **Maga kezére dolgozott.** Perutin János betonmunkás Paskusz Emil szekszárdi fa- és betonkereskedőnél volt alkalmazva. Vérszemet kapott egy kis saját vállalkozásra s munkaadójától titokban elcsent betonanyagok és deszkákkal kuttatókat készített, természetesen olcsóbb áron, mint a gazdája. Mire észrevették már 39 kor. értékű anyagot felhasználta. Átadták az ügyészségnek.

— **Fogadatlán prókátorok.** Gauzer Mihály tolnai lakos háza elé az esti homály idejében egy ismeretlen alak botorkált alaposan berugott fejével, s mivel lábai megtagadták a szolgálatot, hát ott a ház előtt nyugtózott végig éjjeli szállásra. Verling József tolnai lakos szintén arra vetődött, s mikor meglátta az uton pihenő részeg embert, nem épen kenetteljes szavakkal korholta; de ez a korholás sehoggy sem tetszett Gauzernak s rászólt Verlingre, hogy minek bántja a jámbort, hadd aludjon békességben. Ez meg aztán Verlingnek nem tetszett. Ilyen vélemény különbség miatt aztán a vádló és védő kaptak össze a részeg ember fölött s egymást derekasan elverték.

— **Kutba esett.** Fein János 11 éves felsőnáni születésű fia f. évi június 30-án Kölesden, ahol a magyar nyelv tanulása végett tartózkodott, Nagy József ottani lakos kertje aljában levő kutba esett. A fiut a hatóság és szülei is már 12 nap óta kerestetik, míg f. hó 12-én véletlenül ráakadtak az említett kutban a gyermek hullájára. A fiu a vízbe nem fulladhatott, mert a kutban alig volt 2—3 láb víz, hanem valószínű, hogy éhen halt meg, mivel a járatlan helyen hiába kiáltott segítségért. A fiu még jó ideig élhetett a vízben, amire vall azon körülmény is, hogy zsebkecsével a kutba lépcsőszerű vájásokat csinált. Mivel gondatlanság esete látszik fennforogni, mert a kut teljesen elhagyatott állapotban káva nélkül van, a bíróság a bonczolást elrendelte.

— **Gyújtogatási és gyilkossági kísérlet.** F. hó 5-én Dunaföldváron Kúrics Mihály földműves összeveszett feleségével azért, mert az állítólag nem szeretett dolgozni. A dolgnak az lett a vége, hogy összeszedte feleségének 10—12 drb. ruháját s házatól körülbelül 5 méter távolságra egy rakásra rakta fel, alája pedig szalmát tett és nejehez kiáltva e szavakkal gyújtotta meg, hogy: ha nem dolgozol, ruhád se legyen! A tüzet hamarosan észrevették s még a tűzoltóság közbelépése nélkül elnyomták. A férj midőn látta, hogy terve kudarcot vallott, elővette revolverét s nejeére célzott. Az asszony rémulve s jajveszélve futott a rendőrséghez segítségért, két rendőr azonnal a helyszínére ment, a merénylőt letartóztatta s forgópisztolya elkobzása mellett még az nap a helybeli kir. járásbírósnál előállította.

— **Zsebtolvajlás.** Ecsl János dombóvári lakos Vác Ágoston lakótársának zsebéből 4 koronát ellopott. Mentségül azt hozza fel, hogy neki nem volt pénze.

— **Megtámadott rendőr.** Simon József és Polecsák József értényi suhanczok Gombai Ferencz felesketett községi rendőrt, a mikor ez őket garázdálkodásukért és ordítózásukért csendre intette, megtámadták. Simon József hátulról lefogta, Polecsák pedig forgó pisztolyát elvette és azzal elmenekültek. Az illetékes hatóságnak feljelentettek.

— **Betöréses lopás.** Simon Dániel apostagi illetőségű munkás Fridman Béla szekszárdi lakosnál volt szolgálatban. E hó 10-én a nyitott iroda ablak kereszt vasát

egy kötéllel összekötözte, a kötélbe aztán egy rudat dugott s addig csavarta, míg a keresztvasakat kimozdította a helyükből; az így támadt nyíláson bebújt az irodába s ott az íróasztalon volt fogóval és kalapácsal az íróasztal fiókját feltörte s onnan 50—55 korona aprópénzt ellopott, — az istállóból pedig *Budai* István kocsisnak 1 kor. 50 fill. pénzét és tarisznyáját lopta el és megszökött. A csendőrség nyomozza.

— **Garázda legények.** Ifj. *Gejgerics* Ferencz és *Bencze* Ferencz szekszárdi legények e hó 10-én délután a Csörgetégre mentek jó boros fejjel s ott az uszodába hatolva a pénztáros nőt olyan arcátlanul támadták meg, hogy az uszómester kénytelen volt őket rendre és távozásra utasítani, nehogy a fürdőző közönség is megbetránozzék. De a felszólításra a két duhajkodó bieskát rántott s az uszómestert leszurással fenyegette, úgy hogy kénytelen volt a csendőrökért menni. A csendőrök már szemben találkoztak a két garázda legénnyel s bár tagadták a leszurással való fenyegetést, de az uszodában jelen volt tanuk ellenük vallottak.

— **A Dunába esett.** *Horváth* Lajos 8 éves fiú, Pakszon a parthoz kötött csónakból a Dunába esett, a mit *Takács* János molnár látva azonnal utána ugrott s szerencsésen partra uszott vele.

— **Vesztett eb.** Szekszárdon e hó 13-án *Haypál* Sándor kutyája megmarta *Madarász* Roza cselédet és az eb lefogására oda rendelt *Varga* Mihály hordárt. Minthogy az állatorvosi vélemény szerint az eb vesztettségre gyanús, az előjáróság mindkét megmart egyét a budapesti Pasteur-intézetbe szállította gyógykezelés végett.

— **Tyuk lopás.** *Kálmán* Károly szekszárdi tanító tyukjait csütörtökön virradóra valami, paprikást szerető ismeretlen elemelte úgy látszik a városra való átalakulás a helyi tolvajok igényét is fokozza, mert ujabban igen gyakoriak a baromfi lopások, ezelőtt egy kis kenyérliszttel is beérték.

— **Öngyilkosság.** *Máté* Mihály szekszárdi lakos e hó 3-án öngyilkossági szándékból agyonlőtte magát. Tettének oka a fiaival való viszálykodás volt.

— **Megugrott fuvaros.** *Simon* József szekszárdi lakos Paksra vitt utasokat; Pakszon aztán Szekszárdra utazó két utas megalkudott *Simonnal* 4 koronában, hogy elhozza őket Szekszárdra; de mivel az utazókat nem ismerte, előleget kért tőlük. Odaadtak biztosítékul egy ezüst órát s feltették a kocsi utatáskájukat is, de még egy kis dolgot akadt Pakszon; míg az utazók odajártak *Simon* megugrott s ott hagyta őket a faképnél. Mit volt, mit tenni? fogadtak egy becsületes kocsiat aki egyenesen a csendőrséghez hajtattott velük s a csendőrség el is fogta a megugrott fuvarost.

— **Hamis tanulás.** *Weinöhl* János simon tornyai vasuti pályaoert a szekszárdi kir. törvényszék hamis tanulásra csábítás miatt 6 havi börtönre ítélte. Ráadásul a zágrábi üzletvezetőség állásától is elmozdította.

— **A fürdés áldozata.** Folyó hó 10-én *Klein* András, *Repka* Ferencz és *Bach* János paksi kádársegédek fürödni mentek az ugynevezett molnárok telelőjébe. Fürdés közben *Klein* András és *Bach* János a csekély szélességű Dunát át akarták uszni. Uszás közben *Bach* János görcsöt kapott és *Klein* Andrásba kapaszkodott, majd mikor ez tőle menekülni akart, dulakodás közben mindketten a víz alá merültek, a honnan csak *Klein* András tért vissza.

— **Hirtelen halál.** *Fetzer* József kisdorogi lakos aratás közben hirtelen rosszul lett és meghalt. Az orvos véleménye szerint agyszélhűdés okozta halálát.

— **Mi a politika?** Két ezivis, kedélyes poharazás mellett a politikára terelte a beszéd fonalát. Mire az egyik nagy szerényen azonnal meg is kérdezte a nálánál tudálékosabb polgártársát, hogy tulajdonképen mi is az a politika? A politikának komám — itt megálit a beszédben, kivette a pipát a szájából, megtörülte ngujjával kétfelül borsapos bajuszát, nagyot csettentve a foga között köpött egyet — sok *fortély*a van. Nagyon nehéz azt kirapasztalni. Vannak, a kik a politikát az urak hunzutságának tart-

ják — aminthogy igaz is! De az igazi politika kedves komám uram mégis csak az volna, hogyha elmegyek a koresmába, kérek egy félliter bort, a bort megiszom, a bor árát nem fizetem ki, de a mig a koresmáros egyet-kettőt fordul, addig én az üveggel elsomfordálok.

VIDÉK.

Öntözés Pakszon. Ma folyó hó 12-én végre valahára megkezdették Pakszon az uteza öntözését, s ezentul naponként öntözik a fúteztát a Malom utzától a Kápolna utczáig.

CSARNOK.

Napkeletre.

*El messze, messze, fényes napkeletre,
Az ősregék honába vággom én,
Hol ragyogóbb a nap és szebb az élet
A természetnek örökszép ölen;
A hol forróbb a csók, tüzesebben ölelnek
Kelet virágai, a szép leányok:
Igaz hazája a hő szerelemnek,
Utánad sóhajtok, utánad vággyok!*

*Az ezeregyjéj csillogó varázsa,
Bűbája vonzza arra lelkeket,
Ott hallanék csak én tünccérregéket,
A miket olyan igen szeretek.
És dall tanulnék csengő almé ajkról,
Ott szebben hangzik, sokkal jobban csendül;
Ott tudnak igaz érzéssel dalolni
A bús keserőrül s forró szerelemről.*

*Egy ős müziumt megkérdelnék szépen,
Hogy énekelje vélem a szúrát:
»Allah az Isten, egy a prófétája,
Mindent csak Allah, mindent az Úr ad!
... Megmosdanánk s magunk körülövezve,
Földre borulnánk arczul napkeletnek,
Ott tudnék csak buzgó imát rebegni.
Erről de gyakran, de sokat merengek...*

*Ott szent a hit, megnyugszik minden ember
A sorsban, nem kutatja végzetét.
Ott boldogság van, a hitnek sugára
Pazarul hint, szórja szerzetét:
Ott több a kéj, bujébb a vágy is, —
A boldogságot ottan fellalánám,
Mit hasztalan keresem e vidéken:
Az ott honol keletnek pálmás táján.*

*Ott irnám legszebb dall a szerelemről,
Mit eldalolna szép huri ajak,
S én ittasan a mámoros örömtől
Csókokba fojtánám a szavakat.
Epedne vággyok menni messze tájra,
Bűbajos, fényes, távol napkeletre...
A párjavesztett kis madár így vággyik
Kaliiba zárva, búsan, szárnyat veszve.*

ALAPI GYULA.

Athen.

Irta: *Zsigmond* János.

Oh! te ibolyával megkoszorozott, te irigylésre legméltóbb városunk Athen!...

Igy kiáltott fel egyik vigjátékában *Aristophanes*, a nagy vigjátékiró, elragadtatva az ó-kori Athen ragyogó pompájától, fényétől, mit a mérhetetlen sok műemlék látása, az itt nyüzsgő művészi és tudományos élet és általában a művelt élet ezernyi ezer mozzanatának látása csalt ajkaira.

Valóban, Athen volt az ó-kori világ-nak minden tekintetben központja, mert nem volt akár művészi, akár tudományos akár irodalmi, akár politikai téren az emberi elmének, érzésnek és zlésnek olyan produktuma, ami itt a legtekélyesebb, legszebb és legutánozhatatlanabb formába ne tárult volna az ember szeméi elé.

Mestere volt Athen művészi és tudományos téren az egész világnak, annak a világnak, mely a „művelt világ“ elnevezésre igényt tartott. Meg az őket meghódító

rómaiak is ide sereglettek tanulni, elismervé ezzel az ő szellemüket, a hamisítatlan görög szellemnek felsőbbbségét, minden más népé fölött, még a világhódító rómaié fölött is.

Mindebből a fényből, az emberi elmének és műérzésnek ezen halhatatlan alkotásából, ma már csak romok vannak fenn, melyek némán hirdetik a letűnt nagyságot és minden ékesszólásnál érthetőbben és hangosabban adják tudunkra a szomorú valóságot, hogy amint az egyes ember élete rövid, mint a mezők tarka virágaié, úgy a nemzetek élete és alkotásai is velük együtt a megsemmisülés, az enyészet, a pusztulás martalékává lesznek, ha nem is évtizedek, de századok és évezredek leforgása alatt okvetlenül.

Mikor a mai Athent akarom bemutatni t. hallgatónak, nem mulaszthatom el, hogy rá ne mutassak legalább nagyjából a még fenálló, legalább romjaiban fenálló műemlékekre, mert ezek nélkül a mai Athen semmit sem ér, ezek adják meg ma is vonzó erejét, ezekért lelkesül a mai görögök tanul-tabb része is és ezek vonzák és csalogatják Athenbe a világ minden zugából a multnak még romjaiban levő emlékei iránt is az ér-deklődő közönséget.

Az Akropolis.

Az Akropolis, vagyis a fellegrvár volt már a legrégibb időben Athen központja; innét uralkodtak a királyok egész Attika fölött és később *Perikles* idejében az Akropolis lett nem az atheni politikai hatalomnak, hanem az emberi szellem és művészet hatalmának igazi központja, valóságos Akropolis.

Az Akropolisra *Beulé* által 1852-ben fölfedezett és róla elnevezett kapu volt az első bemenet a várhegy aljában, ahonnét nem egészen 2 méter széles és mint maig is látható, márványlapokkal kirakott út vezetett a várhegy igazi bejáratához, a *Propyleum*hoz. Ez volt a régi Athen legszebb és legnagyobb profán építészeti emléke, csupa pentelikosi fehér márványból, melyet *Mnesiklés* művész 437-ben Kr. e. kezdett építeni és öt év alatt befejezte. Az ó korban a *Propyleum* vettekedett az Akropolison lévő *Parthenonnal* a ragyogó homlokdísz tekintetében és még ma is, amikor az idő és az emberek rombolási kedve az építményt jórésben romba döntötte, csodáljuk művészies tervrajzában az örök ifjuság virágzását. Az egész hatalmas építmény három részből állott, díszítve mindkét oldalról dór stylusu oszlopcarnokokkal. Az ut a várhegyre mindig emelkedvén, lépcsőket alkalmaztak, melyek részben ma is ép állapotban vannak és a fehér márvány, amiből itt minden, még a lépcsők is készültek, a különben romjaiban is szép műalkotást még impozansabbá teszi. Mikor a *Propyleum* utolsó oszlopcarnokából kilépünk, a belső várterre jutunk, ahol valóságos halmaz a fehér márványromoknak fogad bennünket, ami szükségkép meghatja az embert.

Ide följutva, megpillantjuk jobbra *Athenae* istennő *Parthenon* nevű templomának magasan kiemelkedő maradványait, balra az egykor bájos *Erechteion* nevű épület maradványait, a karyatidák csarnokát tartó kecses nőalakokat. Mindezt ma még láthatjuk, de a régi világban ezek mellett ott díszlettek ezeken kívül a nagyszámu kisebb szentélyek és templomok, mindenek előtt pedig az *Athanae* istennőnek vitt művészi becsesel bíró ajándékok, továbbá valóságos erdeje a szobroknak és szoboreszoporzatoknak, melyeknek látása, mikor a *Propyleum* kapuján beléptek, elragadta a *Panathenea* ünnepeire jövőket, — úgy hogy megértjük azt a büszke lelkesedést, amivel *Aristophanes* ennyi szépség láttára felkiáltott.

Hosszas volna és a terjengősség által unalmassá válhatnék, ha részletesen akarnám leírni az Akropolis műremekeit, akár amint azok a multban voltak, akár mostani romjaikban vannak. Csak általános képet és áttekintést éhajtok nyujtani az egészről, mert az már egy műépítés tanulmányainak körébe vágná, ha megkisérelném az épületek tervrajzainak esetleg részletes leírásába bocsátkozni.

Amint a *Propyleum* lépcsőin feljutunk,

vagy 40 lépésnyire észreveszünk a sziklás talajban egy nagyobb kivájtást. Itt volt a perzsák ellen nyert marathoni csata zsákmányából felállított óriási ércszobra Athena istennőnek, amely remekmű Pheidias szobrász művészetét dicsérte. Magassága körülbelül 8 méter volt és az istennő lándzsájának meg-aranyozott hegye már Suniumi hegyfoknál bekanyarodó hajósok előtt látható volt és felhívta figyelmüket Athenre és főleg az Akropolisz műremekeire.

Ami azonban az Akropolison legesodál-
latraméltóbb volt s ami elragadta az ó-világot és lebilincselte és még romjaival is meghatja két ezer év után az utókort, az a Parthenon volt. Templom volt ez, Athena Parthenos, a szűzies Athena istennő tiszteletére emelve. Az ó-kornak legtökéletesebb építészeti emléke ez, mely egykor festészeti és szobrászati ékességeivel a ragyogó Athen összes épületeit tulragyogta és még most is oly látványt nyújt, mely a lelket egészen eltölti. A templom Perikles idejében épült pentelikus márványból. Építómesterei Iktinos és Kallikrates voltak, mellettük Pheidias szerepelt, aki a plasztikai díszítéseket tervezte és végezte, a legtöbbet saját kezűleg. Őket dicsérte és dicséri e remekmű manapság is, mert ma is még bámulatra méltónak találja az egész művelt világ.

Építését 427-ben Kr. e. kezdték és már 438-ban át volt adva a közhasználatnak; tehát alig tíz év leforgása alatt készült el ez a csodamű 62 nagy és 36 kisebb oszloppal, körülbelül 50 életnagyságu szoborral, 160 méter hosszúságu domborműveivel és díszítményeivel és a talappal együtt 12 méter magas Athena szoborral együtt. Mennyi és minő munka ily rövid idő alatt! A képzőművészetnek ennyi remekét a mai gőzön és villámon nyargaló korban sem volnának képesek hosszú évtizedek igénybevétele nélkül létrehozni. Gondoljunk csak a modern műépítészetre, annak lassúságára és főleg a tartósság hiányára. . . . Benne a dór építészeti stylus, a tökély legmagasabb fokára jutott és szoborművei is a legtökéletesebbek, melyek valaha épületet díszítettek. E két oromfalón életnagyságot fölmúló alakok csoportja volt: a keletin Athena születése, amint Zeus fejből kiugrik és megjelenik az istenek gyülekezetében; a keletin az athenaei uralomért való harcban Athena istennő győz Poseidon, a tenger istene fölött. A templom czella-falán a 160 méter hosszúságban körül-futó övet, a panathenaei ünnepek körmeneteiből vett jelenetek domborművű ábrázolásai díszítették. Kívül a gerendaközöket befűdő négyszögű, számszerint 92 lapon, kiemelkedő domborműben egy egy jelenet volt a Kentaurusok elleni harcából. Képzelmük még hozzá a színezés finom izléssel eszközölt gazdagságát, mikor a sötétkék, világoskék, piros és arany színek a legművészebb összhangban voltak alkalmazva; akkor előttünk áll képzeletben egy építészeti műremek, mely maga örök nevet biztosított volna a görög világnak, első sorban Athennek és főleg a halhatatlan nevű művészeknek. A részint fa-, részint kőállványokon nyugvó tetőzet 3 cm. vastagságu parosi márvány-lapokkal volt fűdve; alsó párkányzatát díszes homlokcserepek képezték, melyek közt az esővíz lefolyt; a templom hosszának két végén oroszlán fejek szolgáltak díszül. A két előcsarnok magas vasrácscsal volt az oszlopok közt elválasztva. Az egyikben tartották az istennőnek hozott gazdag ajándékokat. Ebből jutottak egy nehéz, belül nyíló két szárnyu kapun, melynek nyomai a padozaton maig is láthatók, a két részből álló templomhajóba, a valódi templomba. Tízennyolcz dór stylusu oszlop, melyek nyomai maig is láthatók, a templom hajóját három részre osztotta. Itt állott Athenának 13 méternél magasabb elefántesont szobra, melyet szintén Pheidias alkotott.

Hosszu volna részletezni mindazt, ami itt volt és ami még mindig megvan. Ezek az utánozhatatlan műremek, koros utódok durva kezei közt természetesen pusztulásnak indultak. Nem tudták később ennek művészi becsét felfogni és mérlegelni.

A török uralom idejében ázsiai barbár török katonák laktak az Akropolison és így a pompás Parthenonban is. Miféle kíméletei

lehetett volna várni egy durva barbártól egy ilyen szép műalkotással szemben. Hisz' a durva, műveletlen embernek eleme a rombolás és pusztítás, amint azt sajnos tapasztalhatjuk lépten-nyomon az épületeken és ültetvényeken egyaránt. Ilyen kezekbe jutott a Parthenon is és vele az Akropolisz többi műalkotásai.

Ami még megmaradt a törökök durva kezei daczára a Parthenonból, azt — sajnos — részben európai kéz pusztította el. Midőn ugyanis 1687-ben az Akropoliszt ostromló velencei hadak lövege a Parthenont fölrobantotta s két hosszoldalát kiszakította, az őv és a gerendaközök domborműveinek tetemes része elpusztult. Innen kezdve folyton tartott a romlás, míg e század elején Elgin lord, a török kormány engedelmével, az oromfalak megmaradt szobrait, valamint a domborművek egy részét leszedette és Londonba vitte, hol utóbb az angol kormány megvásárolta és jelenleg a britisch muzeum páratlan kincsét képezik.

Nem mind Pheidias készítette e szoborműveket, mert egy ember aránylag ily rövid idő alatt ekkora munkára képtelen lett volna, de az kétségtelen, hogy befolyását, eszméit és izlését érvényesítette bennük.

Az Akropolisz északi oldalán terül el az Akropolisz másik gyönyörű műemléke, az Erechteion, mely állítólag az ősrégi Erechteus király sírja fölött emelkedett s innét kapta nevét is. Ennek egy része a híres Karyatidák csarnoka, melyet oszlopok helyett életnagyságnál nagyobb hat bájos nőalak tart. A régi atheniek egyszerűen Korá, vagyis leánynak neveztek ezt, innét a mai neve is fölújítva a régiből. Az alakok nemes, erőteljes szépségűek és könnyű, a testhez simuló ruhával vannak ábrázolva. Ezek közül is elvitt egyet Elgin lord, de azóta a görög kormánynak volt gondja rá, hogy pótolja a hiányt és ez meg is történt, amennyiben terrakotta utánzattal pótolva van az eredeti egészen hűen. A megmaradtakat is a szükséghez képest a német Imhof restaurálta. Az Erechteion, valamint a Karyatidák csarnoka, állandó javítási munkálatok alatt állnak, de sajnos, a Parthenonnal mindez nem történik. A görög kormánynak nem is áll rendelkezésére annyi költség, hogy a javítást szélesebb alapokon fogantathatná. A Parthenont restaurálni már óriási méretei miatt is igen költséges vállalkozás volna, e helyett megelégszünk azzal, hogy a gyönyörű fehér márvány-oszlopokat, melyeket az idő vasfoga megrongált és melyeken a bombázás nyomai, az ágyugolyók által okozott sérülések láthatók, erős vaspántokkal veszik körül, hogy így e páratlanul álló szép műalkotás romjainak fennmaradását minél továbbra biztosítsák. Az emberiség sok hiábavaló dologra költ; de ha a művelt világ közköltésen restaurálná mindezeket a közkinccsnek tekinthető műemlékeket, nemesak kegyeletes dolgot művelne, hanem az utókort számára olyan kincset mentene meg a végenyészettől, mely minden időben alkalmas lenne az igazi jóízű és műérzék fejlesztésére, ápolására és fentartására.

Az Akropolison levő muzeum magában foglalja az itt talált és még lehetőleg ép állapotban levő szobrokat, domborműveket, sajnos azonban csak töredékeik vannak már jórészt meg. A muzeum tíz teremből áll, mindegyikben más és más nemű gyűjteménye a régiségeknek. Igazgatója Demetrios Philios nevű igen művelt görög, aki az eleusisi ásatásokat is vezeti s akinek főleg az eleusisi ásatások eredményét francia nyelven tárgyaló kiadványa a régiségekkel foglalkozók előtt igen nagy becses bir. Kivülé jobbára németek nem csak az ásatások vezetői, hanem főleg az Akropolisz műemlékeinek restaurálását tervező és vezető műépítészek majdnem mind a németek közül kerülnek ki. S ez nem csekély dicsősége és érdeme a német nemzetnek, mert ez a körülmény világosan mutatja azt, hogy minden szép iránt érdeklődnek és lelkesednek.

Különben az Akropolison csupa fehér márvány-töredékeken jár az ember; rom a lábunk alatt, rom előttünk, mögöttünk és minden oldalról; cs. k ha föltekintünk, akkor látunk örökké változhatatlant és romolhatat-

lant: a kék eget, az örökké mosolygó görög eget, mely ugyszólván egyedül maradt meg a maga teljes szépségében és pompájában a régi görög világ bájaiból. . . .

Aki az Akropolison nyerhető hangulatot még teljesebb mértékben akarja élvezni, az napnyugtakor látogasson oda fel. A lenyugvó nap végső sugarai sokféle fényben csillogtatják a párosi és pentelikus márvány hófehér töredékeit; a leáldozó nap nyomában beálló felhomály pedig úgy illik ehhez a szomorú romhalmazhoz! mert itt az egykori fény és ragyogás után sötétség, talán örök sötétség ütött állandó tanyát. A hatás még teljesebb holdvilág mellett, az esti vagy éjjeli órákban.

Soha nagyobb kontraszt nem tárult szemem elé és soha ellentétesebb hatást nem érezhet egy érzékeny lélek, mint mikor az Akropolisz csucsáról letekint. Fent a fenséges műalkotások néma temetője, lent pedig a nyüzsgő város zaja és lárma. Mert temető ez valóban! az igazi kulturának, az igazi szép izlésnek néma temetője. Ennyi szépséget, ennyi báj romokban látni oly benyomást tesz az emberre, mintha temetőt látna, telve reményteljes ifjak sirhalmával.

Lehangoló is az a hatás, amit érzünk, mikor az Akropolisz néma romjai közül le-jövünk a való életet visszatükröző piszkos külvárosokba, ahol a koros utódok prózai életküzdeme foly és ahol se embereken, se intézményeinken nem látunk semmit, ami fölemelné s ami a szépség és nagyság érzetét kelthetné bennünk. Minthogy leolvashatni ar-czukról, hogy nem érdeklik őket nagy elő-deik világraszóló hagyatéka; ők egészen más világban járnak, a közönséges élet szürke mindennapiságában; szívüket más érzelmek hevítik, közönséges, alantjáró érzelmek; agyuk minden gondolata a megélhetés prózai tárgyai körül forog. Nem is fognak szépet és nagyot alkotni soha, mert nagy alkotások nemes érzelmeket, fennkölt gondolatokat tételeznek fel.

Szálljunk le most az Akropolisról a városba és csináljunk egy kis körutat Athenben, ahol még sok antik, de modern látnivaló is van. Lejövet balra tartva, az Akropolisz tövében ott találjuk a világ leg-első és legrégebb színházát, a Dionysios-színházát.

— Folytatjuk. —

Egyletek és társulatok.

Választmányi ülés. A szekszárdi kaszinó választmánya július hó 11-én délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor választmányi ülést tartott Bajó Pál elnökletével. Az ülésen a választmány elhatározta, hogy a helyi lapokban és a „Vendéglősök Lapjában“ pályázatot hirdet a vendéglősi állásra. A kaszinó a kártya, biliárd, sakk, tekepálya jövedelmét átengedi a vendéglősnek, a ki viszont a fűtés és világítás költségeit tartozik viselni. A pályázat kihirdetésével és annak eldöntésével a választmány Wigand János elnökle alatt kiküldött és Tóth Károly, Mátis Kálmán és Rác Józsefből álló bizottságot bizta meg. A jelen voltak elhatározták még, hogy a torony helyiségben levő 3 szobát a Simonsits könyvtár részére engedik át ideiglenesen.

TANÜGYI HIREK.

Iskolaszéki elnökök és tanítók figyelmébe. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1905. évi július hó 4-én 56000. szám alatt körrendeletében rámutat arra, hogy a tudógimnáziumok (tudóvsz) hazánkban, különösen a szegényebb néprétegekben, óriási módon pusztul. Kötelessége tehát minden embernek, de különösen a tanítóknak e veszedelmes kór ellen küzdeni. Sokat tehetnek e téren az iskolaszéki és gondnoksági

elnökök is. A tüdővész fertőzése az esetek igen nagy számában a gyermekkorban való fertőzésre vezethető vissza. A leghatalmasabb fegyver a felvilágosítás, amellyel a népiskola a gümőkór, a tüdővész ellen sikra szállhat, ezért fordulok az iskolaszéki-, gondnoksági elnök- és a tanító urakhoz, szíveskedjenek a tüdővész káros hatásáról és annak védekezéséről a népet és a tanuló ifjúságot felvilágosítani. Szoktassák a tanítókat a gyermekeket arra, hogy zsebkendőket hozzanak magukkal, az iskolában a köpöcsésébe köpjenek és ne szanaszét a földre. Továbbá intézkedjenek aziránt, hogy az iskolai tantermek minden nap szellőztetve, kiséperve, leporolva és évenként kétszer alaposan kimeszelve legyenek. A padlókat pormentesítő anyaggal vonassák be. A seprést, a poroltatást a tanulókkal végeztetni nem szabad, mert ezeknek gyenge tüdeje azt könnyen megszenved. Felkérem a tanító urakat, hogy ezen ügyben a népnél és az iskolában tett eljárásukról és annak eredményéről hozzám 1906. május 1-ig kimérítő jelentést tegyenek. Szekszárd, 1905. júl. 9. — *Tihanyi Domokos*, kir. tanfelügyelő.

Helyreigazítás. Lapunk mult heti számában a szekszárdi áll. főgimnázium értesítőjét ismertető közleményünkre vonatkozólag felszólalást kaptunk, mely tiltakozik a „tul-ságos“ szigorúság ellen. Tiltakozik továbbá ama kifejezés ellen, mely azt mondja: „ha az iskolában agyonanyargatják gyermekeinket, legalább adjanak módot arra is, hogy a fáradalmakat kiheverhessék.“ Kár a szekszárdi gimnáziumnak egyedül magára venni ezt az általános kifejezést, a mely minden intézetre egyformán ráillik, a minthogy a mai iskolai rendszer mellett csakugyan agyonnyomorgatják mindenütt gyermekeinket. Ezt különben a középiskolák maguk tudhatják legjobban.

MULATSÁGOK.

A högyészai „Polgári Kaszinó“ 1905. évi július hó 16-án, vasárnap, gróf Apponyi Géza „Nyulas“ nevű erdejében saját könyvtára javára zárkörű táncestélyt rendez. Belépés személyenként két korona, családjegy (három személyre) öt korona. Kezdeté délután 5 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a „Polgári Kaszinó“ összes helyiségében fog megtartatni.

Műkedvelői előadás Tolnában. A tolnai iparos ifjúság f. évi július hó 9-én Tolnában a „Japánhoz“ címzett vendéglő kert-helyiségében, műkedvelői előadással egybekötött sikerült nyári mulatságot rendezett. Színe hozták: Joáchim Ágoston „Egy szerencsétlen flótás“ című 2 felv. vígjátékot. A darab meséje és élénk menete folytonos derűtségben tartotta a közönséget. Azonban egy nagy hibája van a darabnak és pedig az, hogy az összes szerepeket férfiak játsszák. Különös elismerés illeti ezúttal *Hideg János* és *Czerna Rezsőt*; mindkettő jó ismerőse már a tolnai közönségnek; e két fiatal ember fáradozásának köszönhető az est sikere. *Hideg János* a czimszerepet játszta, ügyes jellemzésel; *Czerna Rezső* pedig *Somkő* nyug. kapitány szerepét a tőle megszokott élénk előadással adta elő. *Máixer* Ferencz ügyes mókáival keltett sok derűtséget. A többi szereplők valamennyien iparkodtak játékukkal az est sikerét előmozdítani.

G A Z D A S Á G.

Jelentés a vármegye mezőgazdasági állapotáról.

Mezőgazdasági állapotainkról sajnos, oly kedvezően nem nyilatkozhatom, mint legutóbbi jelentésemben. Ugyanis június hó második felében beállott viharos esőzés a gabonákat általában, de különösen az őszi búzát lefektette, ezáltal nemcsak az aratási munkálatot nehezítette meg, hanem a tökéletes szem-

fejlődésre is káros hatással volt, úgy hogy június hó végén beállott rekkenő hőség, hirtelen megérlelte a gabonákat, a megdült gabonákban kényszer érést okozott. Alább közölt termés szám adatok megközelítik a várható eredményt, annyit azonban biztosan jelenthetek, hogy a szemtermés jó közép, a szalmatermés igen jó. Az előfordult nagy záporok felhőszakadás és jégesők sok helyen tetemes kárt okoztak, így Kisdorog és Tabód községek határában a jégeső a terményekben 50—60% kárt okozott. A felduzzadt patakok kiöntésükkel főleg a lekaszált s minden levő szénában okoztak tetemes kárt. A minden levő zabos bükkönyt a záporok feliszapolták és nagy részben kilugozták.

Az őszi buza érése mint már jeleztem rendkívül rohamos volt, ez a rozsdás és dült vetésekben a szem kifejlődését hibássá tette, mégis csekély kivételektől eltekintve kat. holdanként 9 mm. szemtermés várható.

A rozs érése kedvezően indult a magtermés megfog felelni a hozzá fűzött reményeknek s átlagban 8 mm szemtermés várható.

A tavaszi árpa érésére hatott legkedvezőtlenebbül a beállott hőség, ezen gabona ígér leggyengébb termést, kat. holdanként 6 mm.

A zab vetések általában kielégítőek, félő, hogy a hőség idejénél előbb rosta alá jutattja természetesen a minőség rovására. Holdanként 8 mm. szemtermés várható.

A kapásnövényekre a gyakori eső jó hatással volt, kielégítően és jól gyarapodnak.

A szőlő virágzása nem kedvező időjárásban folyván le, a peronospora hirtelen fellépése folytán a kilátások nem kielégítőek.

A dohány tulnyomó részben jól fejlődik, töltögetése és kapálása folyik.

Június hó utolsó hetében vette kezdetét az aratás, mindjárt az első napokban, sőt még a zabos bükköny munkálatok végzésénél lelketlen izgatás következtében a vármegye tamási és dombóvári járásában általános, a simontornyai és dunaföldvári járás egyes helyein az aratók — a szerződésben kikötött részért — megtagadták a munkálatok teljesítését. Fel volt izgatva a vármegye nyugati részén alkalmazott munkások tömege, nem használt szép szó, sem békéltető jóindulatu egyezés, a munkások oly engedményeket követeltek a munkaadókkal szemben, melyek egyáltalán nem voltak teljesíthetők. Ez okból a közigazgatási hatóságok kénytelenek voltak fegyveres erő igénybevételével érvényt szerezni, az 1898 II. t.-cz. rendelkezéseinek; a járási tisztviselőknek a fegyveres erő tapintatos felhasználásával, továbbá a munkaadók méltányos engedékenysége folytán sikerült az aratókat munkába állítani, sajnos azonban, hogy a tamási járásban ahonnan a mozgalom kiindult véres összeütközés nem volt elkerülhető.

Igaz ugyan, hogy ma már a vármegye területén el van nyomva az arató munkások bérczarcza, de félő, hogy csak el van odává, mert ha párosul a még nagyobb veszedelemmel járó mezőgazdasági eseléd strikével, mint a hogy a tamási és dombóvári járás egyes helyein megtörtént, akkor óriási károsodással fog elébe nézni gazdaközönségünk, mivel az 1876. évi XIII. t.-cz. intézkedései ez irányban rendkívül hiányosak. Mindezen mozgalmak ellen a gazdaközönség — legalább járásonkénti — egyöntetű, de mindig méltányos eljárásával lehetne segíteni, még pedig oly képen vélném keresztül vihetőnek, ha a járási főszolgabírónak a eseléd fogadási idő előtt legkésőbb október havában a járások nagyobb gazdáit értekezletre hívná össze, hogy az aratók és a mezőgazdasági eselédék szeződéseit egyöntetűen meghatározni lehessen.

Nem mulaszthatom el, hogy a vármegye gazdaközönsége nevében, azon tisztviselő uraknak, kiknek fáradságot nem kímélve tapintatos eljárásukkal sikerült az aratók mozgalmát lecsendesíteni, köszönetet ne mondjak.

Sajnosan kell végül jelentenem, hogy községünkben a vármegyei tüzrendészeti szabályok, még mindig hiányosan vannak keresztül véve; az okból a tűzbiztosító társulatok vármegyénk területén a kizsádkánnál

biztosítási díjaikat a tűzveszélyes állapotok miatt ez évben tetemesen emelték, felkérem az igen tisztelt alispán urat, hogy közigazdasági érdekből a járási főszolgabírákat legszigorubban utasítani szíveskedjék, hogy a szabályrendelet pontosan végrehajtsassék.

Sass László,
vm. közigazd. előadó.

A szőlő veszedelme. Az ország minden részéből rossz hírek érkeznek a peronospora tömeges föllépéséről. Eddig alig kimélt meg más vidéket, mint Aradhegyalját, s leginkább pusztit a betegséget a dunamenti szőlőkben. A ritka jó termésre való kilátást végtére is mindig megzavarja valami. Mire a termés a hordókba kerül, sok aggodalmat kell kiállani, és sohasem olyan, mint a mi-lyennek tavaszkor ígérkezik.

Szerkesztői üzenetek.

N. N. Dunaföldvár. Hálás köszönet. Ez a helyes dolog, csakis úgy lehet a közügyek iránt való érdeklődést felkelteni.

K. D. Kőtesd. A csinos vers megérkezett köszönet érte, valamin a bókért is.

H. L. Igaza van. Nincs olyan tárgyilagossá kritika, a melyik egyik-másik egyén érzékenységét ne bántaná. Ez azonban nem ok a hallgatásra. Kritika nélkül tepsed az élet.

B. N. Verse nem közölhető.

Dr. K. Bonyhád. A tudósítást köszönjük.

K. M. J. Simontornya. A verseket megkaptuk, de simítani kellene rajtuk.

HIRDETÉSEK.

5325. sz.

t. k. 1905.

Hirdetmény.

1—3

Felsőireg és Pári községeknek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-czikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-czikk 15. és 17. §-ai alapján, — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-czikk 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-czikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-czikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-czikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teher-tétel átvitelének az 1886: XXIX. t.-czikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-czikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1906. évi január hó 20. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-czikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is a — tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1906. évi január hó 20. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-czikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek

találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1906. évi január hó 20. napjáig** bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtának, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A tamási kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság 1905. július hó 9-én.

Péterffy Béla,
kir. járásbíró.

Korcsma bérbeadás.

Decsen a központon egy 24 év óta fennálló **korcsma** hozzátartozó mellékhelyiséggel együtt bérbeadó.

Bővebbet

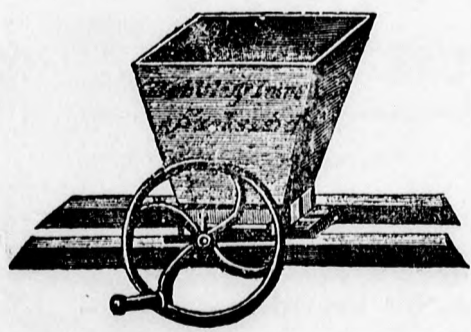
Sándor Mihály vendéglősnél
Decsen. 1-3

Vivó-tanfolyam.

Halbleib József, fővárosi vivómester **f. hó 17-én a Szekszárd Szálló kistermében** 6 hétre terjedő

vivó-tanfolyamot

nyit. — Beiratkozni már most lehet a mester **Széchenyi-u. 649. sz. alatt levő lakásán.**

DEBULAY IMRE
lakatos üzlete
SZEKSZÁRDON.

Ajánlja raktáron levő

takaréktűzhelyeit,

hordó-emelő szerkezeteit, amely a bor tiszta fejtésénél nélkülözhetetlen.

Készít **borpréseket, szőlőszűrőgépeket, vasrácsokat, villanyos csengőberendezéseket** stb.

5-6

Pályázati hirdetemény.

A „**Szekszárdi Kaszinó**“ igazgatósága pályázatot hirdet

a kaszinó bérletére.

A bérlet 1905 október 1-én kezdődik és 3, esetleg 6 évig tart.

A kaszinó a bérlőnek rendelkezésére bocsát **két szobát, egy konyhát** s egyéb szükséges **mellékhelyiségeket**; összes helyiségeiben az **étel- és italmérés jogát** s az ebből, valamint a **kártyajátékokból, két billiárdból, kettős fedett tekepályából** és **sakkból befolyó összes jövedelmet.**

Ennek ellenében a bérlő a **kaszinó összes helyiségeit fűtéssel és világítással ellátni,** a saját üzletét érdeklő helyiségeket **tisztán tartani,** a **kaszinó tagjait kiszolgálni** s **e célra kellő személyzetről, italokról és meleg konyháról gondoskodni köteles.** Tartozik továbbá 500 korona óvadékot letenni.

A kaszinó a város legélénkebb helyén fekvő saját házában van, a melynek helyiségei: 1 nagy étterem, 1 tánczterem (egyszersmind kártyaszoba), 2 billiárdterem, 2 olvasószoba, 1 társalgó s 1 könyvtári helyiség; továbbá 1 nyári helyiség (pavillon) 1 kat. hold. kiterjedésű angol kert közepén; a kertet a kaszinó maga gondozza.

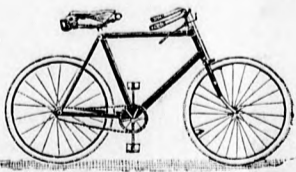
Az összes helyiségek villamos világításra vannak berendezve.

A kaszinó tagjainak száma: 300.

A kik ezen üzletet bérbe venni óhajtják, ez iránti ajánlataikat 100 korona bánatpénz melléklésével **f. évi augusztus 15-ig a kaszinó igazgatósága címére** küldjék be, a mely egyszersmind megadja a szükséges felvilágosításokat.

Szekszárd, 1905 július 15.

A szekszárdi kaszinó igazgatósága.

A világhirű **STYRIA**

és Demokrata kerékpárokat

mélyen leszállított áron, kedvező részletfizetésre adjuk el **két évi jótállással.**

Puch-motorkerékpárokat,

melyek lecsatolható mellékkocsival teljesen pótolják az automobil.

Kerékpáralkatrészeket és az elismert kiváló minőségű **Reit-hoffer kerékpárgummikat** a legolcsóbb versenyképes áron szállítjuk.

Nagy javító műhely.

Ne mulassza el tőlünk árjegyzéket kérni, mert meggyőződést szerez előnyös árainkról.

Müller Testvérek mehanikusok 2-26

varrógép, kerékpár nagyraktára **SZEKSZÁRD, Garay-tér.**

4933. sz.
t. k. 1905.

Hirdetmény. 3-3

Tengőd és Kánya községeknek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítették és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján, — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teherátvitel átvitelének az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1906. évi január hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is a — tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1906. évi január hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t. cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1906. évi január hó 15. napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A tamási kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság 1905. június hó 21-én.

Várady,
kir. járásbíró.

Kiadó bolthelyiség.

A gimnázium átellenében,
az Etl-féle ház sarkán levő
üzlethelyiség, a hozzátartozó
lakással és mellékhelyiségek-
kel együtt október 1-től kiadó.

Kiadó lakás.

Virág-utca 481. sz. alatt
levő 3 szobás utcza lakás
október 1-re kiadó.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodabátasága ellenszenvenessé teszi az iszákosságnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan. 7-52

INGYEN PRÓBA 569. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ina az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, lev.-lapok 10 fillérre bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 569),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Gyors, pontos, olcsó és izléses kiszolgálás

BÁTER JÁNOS cégénél

NAGY PAPIRRAKTÁR
ÚJ BETŰK

LEGJÓBB SZERKEZETŰ GÉPEK és az árszabásbani szoliditás biztosíthatják a tisztelt megrendelőket, hogy a felmerülő és legmesszebb terjedő igényeik is teljes kielégítést nyernek.

Bachschtz Károly áruháza

Szekszárd, Széchenyi-utca Mayer-ház.

13-20

Tisztelettel értesitem Szekszárd és vidéke közönségét, hogy a raktárra érkezett új cikkek mesés olcsó áron lesznek elárusítva.

Grenadin batiszt mosó női blouse 1.50 frt. — **Selyem luszter alsó jouponok minden színben 3.— frt.** — **Selyem pamutból kötött gyermekfuszokni, legjobb mosó, 22 kr.-tól.** — **Selyem pamutból kötött női harisnyák, legjobb mosó, 45 kr.-tól.** — **Flor és fildeko női harisnyák, koczkás, petyes, csikos és sima, jó mosó, 60 kr.-tól.**

Legdivatosabb és legújabb női napernyők óriási választéka.

Valódi szepesi, rumburgi és batiszt vásznak 4 frt.-tól. — **Valódi rumburgi czérna kanavásznak, szintartók, 4.50 frt.-tól.** — **Óriási választék mosó kretonok és selyem batisztokból, 22 kr.-tól.** — **Férfi és női divatkelmék bámulatos olcsó áron, 120 cm. széles, 49 kr.**

Havalye 29 kr. **Nyakkendők!** Selyem regatta 37 kr. **Nyakkendők!** Selyem magánkötő 50 kr.

Szines férfi kézelők, francia karton, párja 16 kr.

Egyedüli főraktár: Utazó bőröndök, kézi kofferek és koupe kosarakban. — **Állandó nagy raktár gyermekjátékokban és gyermekkocsiban.**

Valódi I Singer-varrógépek 10 évi jótállással 23 frt. **Valódi I Specialista férfi és női sérv- és haskötők és minden néven nevezendő különlegességekben.** — **Férfi, női és gyermekcipők gyári raktára.**

A tisztelt vevőközönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel **Bachschtz Károly.**